

מאורות הראי"ה קוק לפרשת השבוע

פרק י' פראש

2

מִזְבֵּחַ תְּמִימָנֶה בְּלֹא כְּלֵי מִזְבֵּחַ

אני ה' אלהי אברם אביך ואלהי יצחק האוז
אשר אתה שכוב עלייה לך אתעננה הרוגשות שבכם
ותתקרוב האדם אל קומו הם החלוקים לשנים.
יש מהם שהם בניוים ורק על אותם הצדדים
שבהם נתייחדו ישראל מכל עם ולשון בבחורה
תיקרובת אלהים, היכנים שבין עם ישראל לד'
אליהו ישראלי, ויש מהם שהם רעיונות כליליים
יחסח האדם ליוצרים. והנה אברם ויצחק קראו
בשם ד' באורה כללי, ללא תחלה בנין אומה
על עצמה בפועל מתייחדת בעניינה, ומוגמתם
היתה הקוריאה בשם ד' לכל העולם. עד שבא
יעקב אבינו, וממנו התחלת אומה ישראל
לפזרה בתוד אומה-מיוחצת, מתייחדת בגאון
שם ד' אלהיה בלבד, כי כבר בא מועד להתחיל
ההכמה הכללית ע"י הגדלה הפרטית.

לן אתנה ולזרען" ייעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם⁸. החק המוטבע בעצם הדבר המתחווה, הוא נותן לו את הבטחה של העמדה הגדירית, שהיא קשורה בדבר עצמי, שהוא ישותו איתן מהקשר של דבר מקרי. את קדושתה של ארץ ישראל, בסגולותיה הפנימיות, התאים ההם יתברך עם הטבע הרוחני העצמי הייסודי של האומה. ותוכנות הטע הקים נחתמה בזה בכיסוד הקדש של אב האומה הפרוטי, המ iodח לה כלל לא שתו של אחרים כלל, זה יעקב. יעמידה לע יעקב לחק. זאת השבועה, המקוישת עם הארץ, נעשתה לתוכנה עצמית קבועה בנפשו של יעקב, שמננו עבר הדבר, במילך הדורות, להיות קשור לאומה כולה, לישראל, עם ארץ חמדתו, אשר אהבת נצח אליה חרותה על לוח לבם, אשר לעדי עד היא קימת. "ישראל ברית עולם".

עמ' אים ברכות ל.ג

(יא) ויפגע במקום אברהם תקן תפילה שחרית, שנאמר: "וישכם אברהם בברך אל המקום אשר עמד שם,כו", יצחק תקנו תפילה המנחה, שנאמר: "ויצא יצחק לשוח בשרה לפנות ערב וכו", יעקב תקן תפילה ערבית, שנאמר: "ויפגע במקום וילן שם כי בא המשםכו". אלו השלש לשונות, עמידה, שיחה, פגיעה, מכוננות הנה נגד שלשה עניינים חלוקים שבאים מتوزעת התפילה בעבודת ד' יתבורך. הנה התחלה 10 פעולות התפילה היא שכלי היוראה והמוסר שקנה האדם בנפשו, שהם עלולים להשתכח מן הלב מפני סערת יצר לב האדם ותאות הזמן, התפילה תשריש את כל העניינים הקדושים והצירום הנעלמים יפה בלבד, באופן שייהי להם מעמד חזק שלא ימושו מהסתערות רוחות של השחתת המוסר והעבודה השלהמה. זמן פעולה זו נחוצה ביוטר בשחרית, שכן adam לעצמו קודם שיפנה לעסקי החיים ורשות תאות הגוף המוכרחים, להקנות לעצמו מעמד מוסרי חזק 20 באופן שתהיה לו עמידה נכונה וקיימות שלא ישטוףוה המון גלי הזמן, יוכל לעמוד בנסיונות של הכוחות המתנגדים. לזאת תעורך התפילה לתכלית זה בשם "עמידה", על אודות פועלתה... שיחה, תקרא התפילה בשם משתתף עם צmorphים ואילנות, שיקראו שיחים על שם הפרחת הנפש בכוחות חדשים, המסתעפים באופן טبعי ע"י רשות הנפש בעבודה שבלב. זהה המעמד ראוי ביוטר לעת מנוחת ער, שהאדם קרוב להסיר מעליו הטרודות הזמניות, 20 אז תוכל נפשו להתוורם בטבעה, ורגשי קודש הטבעיים האצוריים בתוכה לדבקה באלהם

בראשית יט, כז. **ב** בראשית כד, סג. **ג** שער אהבתה ה/**ג**

(לב) וראובן "ראובן". אמרה לאה: ראו מה בין בני לבן חמיה, דאיilo בן חמיה אף על גב דמדעתה זבני לבכירותה, דכתיב: "זימיכוראת בכורותה לעילעקב"⁴⁴, חז' מה כתיב ביה: "וישטום עשו את יעקב"⁴⁵. ואלו בני, אף על גב דעת כרחה שקליה יוסף לבכירותה מיניה, ואפיאלו הבי לא איקנא ביה⁴⁶. וראובן היה בכורו ישראל. על כן יש בו הוראה כללית על כל ישראל, ותוכנותו בערך שאר האומות כערוך וראובן הבכור ננד שאר הבנים. על כן התכוונה הטובה, להיות עובר על פשע ולעשות טוב גם למציקיו, נחלו ישראל לעולם. ובזה נראה ההבדל בין ובין אומות העולם. אומות העולם מנקאות בישראל בשביל יתרונם עליהם, ומה הוא עיקר יתרונם, רק במעלות הנפש, שעל פי רוב באוט בבחירה

טובה להתנהג באורה יהודים. על כן, הלא הם, בידיהם הם, מוכרי בכורותם, למה שהם שוטופים בתאות, על כן לא ירוםמו במעלות שכליות. וישראל עושה חיל, בהיותו שם דרכיו באורה תבוננות, ובכל זאת "זישטום עשו". אבל אונן, שאנו נרדפים מהם, ולויקחים את בכורתינו בזרען, הדפו אותנו מרוץ חמדה באכזריות, וטחו עליינו טפל עלילות שוא. ובכל זה על מה עיניינו נשואות, שיפקח השם יתבונן את עניינו כל באי עולם ללבת בדרכי ד', לדעת את ד' ולעבדו, ואין עיניינו נשואות כלל אל הנקמה, כי מה אנו חותמים בתפילהתנו, רק "להפנות אליך כל רשעך ארץ יכירנו וידענו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך כו'"⁴⁷.

על הכלליות של הקריאה בשם ד' אל עולם בכלל מכמה מעלות, לעתיד לבא כשיראו כל בא-יעולם מה פועלו אלה החוקים והמשפטים, הדקדוקים ו גופי ההלכות, על אומה זו הנפלאה, שנתקיימה בניסי נסים וצצה ו/orה בקדושתה המיוודה גם בימי עניה ומרודה, זכתה לאורה גדולה, בעת TABOA התגלוות צדקתה וכבודה יאמרו כולם: מעתה נדע שלא די לנו באורה הכללה של קריאה בשם ד' לבד, במושגים האמונה העורום, אשר חשבנו אותו למספיק לכל התפקידים הנשכתיים, אלא צרכינו אנו לעלות "אל הר ד'", הקורא בכללות לקדשות אמונה ד', והכרתו בכלל, למען נבוא אל הבית פנימה, "אל בית אלהי יעקב"²⁷, ולא נסתפק עוד בהכרה כללית ובמושגים כלליים, שראינו כבר שאינם מספיקים להאריך את הסגולה העליונה בעולם ולבסס את האנושיות על בסיס יסודי, כי אם נשוב לאשר זנהנו ואבן מאסנו מוכrhoה להיות לראש פינה²⁸, והם הם הלמודים הפרטיים, שהם נחלת יעקב המיוודה לעד, כמה שנוכל, על כל פנים, לחקות ולקחת מהם רטיה למחץ העולם והאדם הלקוי בכל ערכינו, "וירונו מדברינו ולרבה ראונרכינו".

לעבד את ד'²⁶. וזאת היא הוראת המצבה: נקודה מקודשת מרכזית, שהכל מתקבעים עליה סבiba באין הבדלה. אבל מעמד כזה הוא רק מעמד של הכשרה. מוגמתה העליונה היא, שתבא לעולם אותה הסגולה של העבודה הרצiosa, המסודרת ברוח'ך' ומיויחדת לישראל עצמאלה, ולזאת המדרגה אין כל בא-עולם ראויים להשתתף בשזה. ויעקב, באשר ראה את הסגולה המיויחדת, העתידה להופיע מזרע ברוך ד' אשר יפרוח ממנה, אמר אז: "והابן הזאת אשר שמתני מצבה", לא תהיה עוד מצבה חופשית, שהעובדת תהיה מרכצת סבiba ללא הבדلات מחיצות, כי אם "יהי בית אליהם", בית מיוחד מוקף מחיצות, שرك הראויים לו יכולים לבא אליו. וכל העמים אין להם עדין שום מושג איזו תועלת יש בכל אחת הפרטויות המסודרות, בכל אותן גופי-הילכות של תורה ומצוותיה, שישראל מצטיינים בהם בכל מעשיהם. וביחד בעבודות הקדש והמקדש. אבל, אף שבזמן זה הזה עדין לא זורה האור ולא הוכר הכה הח' העליו מהופעה העליונה המבורכה אשר חלק יעקב בגוף תורתו המיויחדת לו, העולה

(ככ) והאבן הגדת אשר שמו מצבה יהיה בית אליהם וכל אשר תתן לי עשר עשרו לנו ראיינו ש מצבה היה אהובה בימי האבות, ונשנאה אח"כ לגמרו بلا שום התיר זמני¹⁷. הבמה הותורה ונארסורה והותורה עד שנארסירה לגמרו, ע"י קביעת בית-עלמים שנקרוא נחלה – שאין לה הפסק¹⁸, כמבואר שליה זבחים¹⁹. מהו THEN מצבה, באור הרמב"ם בהלכות UBODA-ZORAH²⁰, שהוא בנין שמתבקצים לעובודה שביבנו. וראוי לה התבונן על הקו המבדיל בין מרכז שמתבקצים לעובודה שביבנו, שנטרחך, ובין בנין שמתבקצים לעובודה שביבנה, שנושאר אהוב. הנה בפסחים²¹ אמרו חז"ל: מי דכתיב: "והלכו עמים ורים ואמרו לנו ונעלה אל הר ד' אל בית אלהי יעקב"²²? לא אברהם שקרו הר ולא כיצחק שקרו שדה אלא כייעקב שקרו בית. ואור הדבר, כי מראש אמנה²³ בשחלה איתן האזרוח²⁴, לקרוא בשם ד', הלא לא הייתה הקראית מפורתה בדרכ-עובודה מיוחד ומסודר להלכותינו, כי אם על הפנות את הלבבות בכלל לשם ד' אל עולם קונה שמים וארץ²⁵. וסגנון זה אינו מניח הבדל בין עם לעם, וכל בא-עולם יכול יחד להתקבץ

¹⁷ ספר שופטים, **18**, ראש השנה יב, ב. **19** בלחם קיט ב. **20** הולכת ע"ז, ג. **21** פסחים פח א. **22** ושותה, ב, ג. **23** עין שר השירים בבהז, י. **24** עין באבראוס, א. ורכ'ם הולכת ע"ז, ג. **25** עין בראשית ז, כב, כא, לא. **26** עין רורח'ם הולכת ע"ז, ג. **27** ששותה, ב, ג. **28** על פי תГлавים לח. ב.

ונל אשר תנתן לי עשר אעשרות לך הנה אצל יעקב
נאמר שליחת את האבון אמר וואהבן הזאת אשר
שמותי מצבה יהיה בית אליהם ולבאורה Mai
קאמרו שתהיה המצבה בית. גם מה שישים "וכל
אשר תנתן לי עשר אעשרות לך", Mai שיכי לבאון.
אמנם מצבה מורה על עבודות ד' גלויה לכל
ומחויבותם עם כל אומות העולם, ועד שנבחרו
ישראל היה דרך עבודות ד' אחד לכל העולם,
רק בחירות ישראל גורמה להם עבודה מיוחדת
שאין לכל העולם יחס לו, על כן צריך בית חילוק
במחיצות מהעולם. ובאמת ברכבת אברהם היה
וונברכו בך כל משפחת האדמה²⁹, ולבאורה
יסתורו לזה מה שמותיים בבית. אך באמת
פעולות ישראל על העולם באהה רך ע"י התהזחות
קדושתם בעבודתם המיוונית, שלולא זאת כבר
נבלעו ח"ז בין העמים ולא יהיה מורה ד'
בעולם כלל. והם דומים למשער, שפוחת את
הקרן ע"י הפרשת המעשור, אלא שסגולה צפון
השם יתפרק בזה שתהיה מוספט והולכת על
ידי זה, הци נמי ע"י הרוחק של ישראל-אומות
העולם תוסיף גם כן עליהם ברכה ושבוע. ע"כ
אמר שהאבן שהיא מצבה יהיה בית אליהם, על
שם התהזחות בעבודה מובדلت, ומכל מקום,
ברכת אברהם דוקא על ידי זה תתקיים, כי
זוכל אשר תנתן לי עשר אעשרות לך", ותתמוסף
ברכה בשאר, הци נמי תתוסף ברכה בעולם ע"י
ההבדלה של ישראל-אומות.

מאורות הראי"ה ד, פח.